

ପ୍ରାଚୀକ୍ଷସଙ୍ଗ ମାସିନଗର

ରଥଯାତ୍ରା ପାଇଁ ରଥଦାଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁତ,
ନିର୍ମାଣ ଚାଲିଛି ବୃଦ୍ଧ ତାଳଧୂଜ ରଥ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟାପତ୍ର (ପିଏନ୍): ଆସନ୍ତା ଜ୍ଞାନ ମାସ ୧ ତାରିଖରେ ହେବ ରଥ୍ୟାତ୍ରା । ଏଥିପାଇଁ ତୁଳସୀକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ । ବିଧୂ ଓ ପରମା ଅନୁଯାୟୀ ରଥ୍ୟାତ୍ରା ପାଇଁ ତୁଳସୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ରଥ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ରଥରେ ବଡ଼ ଭାଇ ସିଙ୍ଗ ଶ୍ଵାବଳଦେବଜାତ, ସାନ ଭାଇ କାଳିଆ ଠାକୁର, ଭରଣୀ ସ୍ଵର୍ଗତ ବସି ମାରସା ମା'ଙ୍କ ଘରକୁ ତଥା ଗୁଣ୍ଠିତ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ସେବାଯତ ତଥା ଲେଖନ ନିରଜନ ମୋକାପା । ସେ କହିଛନ୍ତି ସେଠାରେ ଜନ୍ମ ବେଦାରେ ୩ ଦିନ ରହିବା ପରେ ପୁଣି ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରଭୁ ବାହୁଡ଼ିଥାନ୍ତି । ବାହୁଡ଼ାଯାତ୍ରା ପରେ ନିଳାତ୍ମୀ ବିଜେ ନାଟି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ନିଳାତ୍ମୀ ବିଜେ ଦିନ ଠାକୁର ରମ୍ଭନାଥ ବେଶ ହୋଇଥାଏ । ତିନି ଠାକୁର ପୁଣି ରତ୍ନ ସିଂହାସନକୁ ବିଜେ କରନ୍ତି । ତୁଳସୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପରି ପ୍ରତିବର୍ଷ ନୂଆ ରଥ ନିର୍ମାଣ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ଯେଉଁ ରଥ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥାଏ ତାହାକୁ ଖୋଲା ଯାଇ ଦେବୋତ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ଥିବା କାଠ ଗରେ ଖାଯାଇଥାଏ । ପରବର୍ଷ ତୁଳଟି ନୃତ୍ୟନ ଚକ ଓ ଦୁଇଟି ନୃତ୍ୟନ ଅଖି ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥୁବୁ ରଥ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ନୃତ୍ୟନ କାଠ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ତୁଳସୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରଥ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ୮୦ ପ୍ରତିଶତ ଶାଳ କାଠ, ଚକରେ ବାରଦା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଦେବଦାରୁ ଓ ପାରା ଭାତି ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସିମିଲି କାଠ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । କାହିଁ କେଉଁ ଆବାହନାନ କାଳରୁ ରଥର ଉଚତା ୨୫ ଫୁଟ ରହି ଆସୁଛି । ଭୁବନ୍ତୁ ଦ୍ୱାନୁଷ୍ଠିତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚତା ୨୫ ଫୁଟ ରହିଥାଏ । ତୁଳସୀକ୍ଷେତ୍ର ରଥରେ ନିଦା ଶାଳୁଆ କାଠ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ରଥ ୧୪ ଚକ ବିଶିଷ୍ଟ । ଏହି ରଥର ନାମ କ୍ରମ୍ଭୁତ ତାଳଧୂଜ ରଥ । ଏଠାରେ ପରମା ଅନୁଯାୟୀ ଗୁଣ୍ଠିତ ଯାତ୍ରା ଦୁଇ ଦିନ ଓ ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ଦୁଇଦିନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ତୁଳସୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହିତଳି ରଥ୍ୟାତ୍ରା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି । ଏବେ ସିଙ୍ଗ ଶ୍ଵାବଳଦେବଜାତଙ୍କ ମନ୍ଦିର ସମ୍ମର୍ମ ରଥ ଖଳାରେ ରଥର ବିଭିନ୍ନ ଅଶ୍ଵକୁ ଖାଯାଇ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି । ଲତି ମଧ୍ୟରେ ଅଖି କାମ ସରି ଯାଇଛି ଓ ଚକ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଆସନ୍ତା ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ତଥା ଜୁନ ୧୪ ତାରିଖ ଦିନ ଅଖିରେ ରଥ ଜୋଖା ଯିବ । ୧୪ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଥ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲେ । ନେତ୍ରୋଷ୍ଵର ଦିନ ରଥ ଗତିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଏ । ସରକାରଙ୍କ ନିଷ୍ଠାରି ଅନୁଯାୟୀ ରଥ୍ୟାତ୍ରା ହେବ । ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ହେବ କରୋନା କଟକଶା ପାଇଁ ରଥ୍ୟାତ୍ରା ହୋଇ ନ ଥିଲା । କେବଳ ରଥ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତମାନେ ଦୂରରୁ ରଥ ଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ଏଥର ରଥ୍ୟାତ୍ରାରେ ବନ୍ଦୁ ଉତ୍କଳ ସମାଗମ ହେବ ବୋଲି ସମ୍ବାଦନ ରହିଛି । ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ବଳଦେବଜାତ ମନ୍ଦିର ପ୍ରଶାସନର ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ବଳଭଦ୍ର ପତ୍ର କହିଛନ୍ତି ରଥ୍ୟାତ୍ରା ପାଇଁ ମନ୍ଦିର ପଶାସନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ।

ଲେଖକର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ହେଲେ ପାଠକ

ଖୋର୍ଦ୍ଧା (ପିଏନ): ଲେଖକଙ୍କୁ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି ପାଠକ । ସେମାନେ ମୂଳ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଭୁଲିଯିବାର ଧୃଷ୍ଟତା ମୁଁ କରିପାରିବିନି । ଭିନ୍ନ ଶୈଳୀର ଗାଣିକ ସ୍ଵାମୀଳ ବୋଷ

ନିଜ ଶ୍ଵଷ ଗଛ ସଂକଳନ ‘ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଚଷମା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଛ’ର ପାଠକାର୍ଯ୍ୟଣ ଅବସରରେ ଏଉଳି ମତୋପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି । ମୁକୁନ୍ଦପ୍ରାସାଦ୍ବ୍ରତ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଜନସେବା କୁଣ୍ଡ ପଥରୁ ସମାଜସେବା ରାମଶଙ୍କର ସଂଯୋଜନାରେ ଆୟୋଜିତ ଏହି ନିରାଢ଼ମର କାର୍ଯ୍ୟକୁମରେ ଶ୍ରୀ ବୋଷଙ୍କର ଜଣେ ବିମୁଗ୍ନ ପାଠକ ହ୍ୟନିଦିତ ମହାନ୍ତି ପୁସ୍ତକକୁ ଉନ୍ନୋଚନ କରିଥିଲେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁମରେ ବରେଣ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ବିଶ୍ୱିଷ୍ଟ ନାଟ୍ୟକାର, ଗାତ୍ରିକାର ଗୋପାଳ ଦେ, ଓଡ଼ିଆ ଏକୁପ୍ରେସର ସାମାଦକ ତଥା ସାହିତ୍ୟିକ ଉମାପଦ ବୋଷ, ଏତିହାସିକ ସତ୍ୟବାଦୀ ବଳିଆରସିଂହ ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗଦେଇ ସୁନୀଳ ବୋଷଙ୍କ ଗଞ୍ଜିଖିନ ଶୈଳୀର ଭୂଯୟୀ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଗପରେ ଏଉଳି ଚମକାରିତା ଥାଏ, ଯାହା ପାଠକଙ୍କୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାନ୍ତିର୍ତ୍ତିଆଏ ବୋଲି କାନ୍ତାମାନେ ମତ ରଖିଥିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷାବିତ, ରାଜକିଶୋର ପ୍ରଣିଗ୍ରାହୀ, ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟୟତ୍ମ ଡ. ପ୍ରମୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ, ଡ. ନନ୍ଦବର ସାହୁ, ଡ. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହୁ, ଡ. କେଳୋସ ରମ୍ଭ ମହାରଣୀ, ପିଯାଦର୍ଶନୀ ମହାରଣୀ, ପ୍ରକାଶକ ଶାକ୍ୟବିଂହ ମହାପାତ୍ର, ଶୈତ କୁମାର ମିଶ୍ର, ସଂଭବ ବଳିଆରସିଂହ, ସୁର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ବେହୁରା, ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଆରାମ୍ୟ, ପ୍ରମୁଖ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଖେଳ୍କ ସାହିତ୍ୟ ସଂସଦର ସଭାପତି ଗୋପାଳକୁଣ୍ଠ ଦାସ ଶ୍ରୀ ବୋଷଙ୍କୁ ପୁଷ୍ପଶୁଳ୍କ ଓ ଉଭରୀୟ ଦେଇ ସମ୍ମର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ମହାନଦୀ ବିହାର ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ଡ. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହୁ ଶ୍ରୀ ବୋଷଙ୍କ ଗଷକୁ ପ୍ରଥିତଯଶା ସାହିତ୍ୟିକ ମନୋଜ ଦାସଙ୍କ ଗଷକୁ ସହ ତୁଳନାୟ ବୋଲି ମତ ଦେଇଥିଲେ । ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ସମରେନ୍ଦ୍ର ବଳିଆରସିଂହ ‘ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଚଷମା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଛ’ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରି କହିଥିଲେ ଯେ, ବହିଟିରେ ଗୋମାଂଚିକ ବିଷୟବିଷ୍ଣୁ ସହ ସାମାଜିକ ଅଧ୍ୟପତନର ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି । ଗାନ୍ଧିବାଦିଙ୍କ ଏବେ କବର ତଳେ । ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜରେ ଚାଲିଥିବା ଅନ୍ୟାୟ, ଅନ୍ତିମ, ଦୁର୍ଲାଭ ବରଂ ଶାଶ୍ଵତ ଦେଖିବା ଭଲ । ଏହି ମର୍ମରେ ଚର୍ଚିତ ଗପଟି ଗତିଶାଳୀ ହୋଇଛି । ଏହି ନିରାଢ଼ମର କାର୍ଯ୍ୟକୁମକୁ ଅଧ୍ୟାପିକା ସୌଭାଗ୍ୟମନୀ ବେହେରା ସଂଯୋଜନା କରିଥିଲେ ।

ପାରାଦୀପର ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ତ୍ରୁପ୍ତିକ ସମସ୍ୟା

ପାରାଦାପ (ପିନ୍ଧ)– ପାରାଦାପ ଅଂଚଳର ବିପର୍ଯ୍ୟଷ୍ଟ ଗ୍ରାମୀଙ୍କ ସମସ୍ୟାର ଆଶ୍ରୁ ସମାଧାନ ପାଇଁ ପାରାଦାପର କାର୍ଯ୍ୟରତ ସାୟଦିକମାନେ ପ୍ରଶାସନ ନିକଟରେ ଦାବୀ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ପ୍ରଶାସନ ଏନେଇ ପଦକ୍ଷେପ ଆଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ବି ସେଉଳି କୌଣସି ଫଳପ୍ରଦ କର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଗତ ୧୦ ତାରିଖ ଦିନ ପୂର୍ବନାରା ଏ ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ଦୋଷକୁରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଅଂରବାଜାରୁ ଦୋଷକି, ଗର୍ମିନାଲୁ ଛକରୁ ରଜିଆରାଟ, ଅଂରବାଜାରୁ ନେହେରୁ ବଙ୍ଗଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରକାନ୍ତରୁ ତ୍ରିକ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ୟ ଭାରାଯାନା ଶୁଭିକର ବେଆଇନ୍ ପର୍କିଙ୍ଗାକୁ ବନ କରିବା ଓ ଜାତୀୟ ଗାଁଜପଥ କରିବାରେ ବେଆଇନ୍ ଜାବରଦଶାଲ ଉଚ୍ଚେଦ ପାଇଁ ପୂର୍ବନାରା ନିବେଦନକାରୀ କରିଥିଲେ । ଆସନ୍ତା ୨୦ ତାରିଖ ସୁକୁ ଯଦି ପ୍ରଶାସନ ଏ ଦିଗରେ କୌଣସି ଆଖିଦୃଶ୍ୟା ପଦକ୍ଷେପ ନ ନିଏ ତେବେ ସେହି ଦିନକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସାୟଦିକମାନେ ଜୀତାଯି ଗାଁଜପଥ ଅବଗୋପ କରି ଶିର୍ମୁଖୀୟ ଭାବେ ଧାରଣା ଦେବା ନେଇ ପ୍ରଶାସନକୁ ଜଣାଇଥିଲା । ଏହି ଦାବାପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ପରେ ରବିବାର ଦିନ ପାରାଦାପର କାର୍ଯ୍ୟରତ ସାୟଦିକମାନେ ଏକ ପ୍ରାକ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବୈଠକରେ ସାମିଲିତ ହୋଇଥିଲେ । ପାରାଦାପର ବହୁ ଗଣଅନୁଷ୍ଠାନ, ବ୍ୟକ୍ତିବାନ୍ଧିକ ସଙ୍ଗଠନ ଏହି ଧାରଣାରେ ସାମିଲି ହେବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଖାଇବାର ନେଇ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ବୃଦ୍ଧତର ସ୍ଵାର୍ଥରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏହି ଧାରଣା ହେବା ନେଇ ଚଢାନ୍ତ ନିଷ୍ଠତ ନିଆୟାଇଥିଲା । ଆଗାମୀ ୧ ୮ ତାରିଖ ଦିନ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟପତ୍ର ନେଇ ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠାତ ହେବ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ଓଡ଼ିଆ ଜୀବନ ପଦ୍ଧତିର ରକ୍ଷଣାକାରୀ ପରିବହନ

ରଜ ହେଉଛି ମାଟି ମା' ପୂଜାର ଏକ ପର୍ବ ଓ ପରମାରୀ ।
ଏହା କୃଷ୍ଣଭିତ୍ତିକ ସାମାଜିକ ଚଳଣିରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ମନୋରଂଜନର ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା କାର୍ଯ୍ୟକୁମା । ହଜାର ହଜାର
ବର୍ଷତଳୁ ବୈଦିକ ଯୁଗରୁ ବଳିଆସୁଥିବା ପ୍ରକୃତି ପୂଜାର ଏକ
ନିଦର୍ଶନ ହେଉଛି ଏ ଧାତ୍ରୀ ପୂଜା: ରଜ । ରଜ କହିଲେ
ନାରୀ ଯୋନିରୁ ନିଃସ୍ଵତ୍ତର ରସ ବା ରକ୍ତ । ନାରାଟିଏ ରତ୍ନମତୀ
ବା ରଜସ୍ତାଳା ହେଲେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତରରେ ପ୍ରଜନନ ବା
ସ୍ତ୍ରୀଜନର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଖା । ଏହା ପ୍ରତିତି କିଶୋରୀ, ବର୍ତ୍ତମାନ
ପ୍ରାୟ ବାଳିକା ବା ନାରୀ ପାଇଁ ସତ୍ୟ । ଏ ବସୁଧା ଏକ
ନାରୀ, ମାଟିମା' । ଏ ମାଟିମା' ଆଦ୍ୟାଶାକରେ ପ୍ରଥମ

ନିୟମ ରୁକେ ଚନନ, ଦେବତାଗଢ଼ିଲା ନାରା ଜାବନ ଲୋ ଦେଲା ତେହି ସପବନ ।
ସାଉଛିଲି ବିଲ ଘଣ୍ଠି, କିମାଳ ରାଧିକା ବସିଲା ରଷିଲୋ, ଫୁଲଶେଯ ହେଲା ବାସି ।
ମଇଁଷି ସିଙ୍ଗରେ ଖସା, ମରସା ପୁଆଗ ଏଡ଼େ ସାହସା ଲୋ, ମୋତେ କଳା ଲୋକ ହସା ।
ବର୍ଜଣୀ ବାଜିଲା କୁଞ୍ଜେ ବଡ଼କଥା ବଡ଼ ଘରକୁ ସାଜେଲୋ, । ଛୋଟକର ଛାଟ ବାଜେ' ।
ଜାରା ମାରିଦେଲା ବାଣ, ଯାହାଠାରେ ଯା'ର ମିଶିଛି ମନଲୋ, ସେହିଜାଣେ ତା'ର ଗୁଣ ।
ବାଉଶ ପତର ସରୁ, ତୋତେ ନେଇଯିବି ସମଳ ପୁରୁଲୋ, ଧାନ କଟା କଟି ସରୁ ।

ପ୍ରେମ, ପ୍ରଗତ, ପ୍ରାଚି, ପ୍ରତାରଣା, ପ୍ରତୀକ୍ଷା, ଶଙ୍କା, ଆଶଙ୍କା, ଭାବ, ଭ୍ରମ ଏବଂ ଶଠତା ହେତ୍ୟାଦିକୁ ନେଇ ଗଢ଼ିଦିନିଛି ଏଇ ରଜଦୋଳି ଗାତ । ବେଳେବେଳେ ଏଥରୁ କିଛି କଲୁଣ୍ଡି ହେଲେହୁଁ, ଏମାନେ ଯେ ସତ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏବଂ ଶ୍ରୁତି ମଧ୍ୟର ଏକଥା କେହି ଅସ୍ମାକାର କଲାବେଳାନାହିଁ । ଏଦୋଳିଗାତ ଗୁଡ଼ିକ କିଛି କବିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହେଲେହୁଁ, ଦେଲିଖେଳବେଳେ ଆବେଗ ଓ ଉକଣ୍ଟାକୁ ନେଇ ଏଗୁଡ଼ିକ କିଶୋରା ବା ନାରୀକଣର ସ୍ଵତ୍ତ୍ସୁତ ତତ୍କାଶିକ ସୃଷ୍ଟି । ରଜଦୋଳି ଖେଳ ସହିତ କୁମାରୀ କନ୍ୟାମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଖେଳଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ପୁଚ୍ଛ, ଦର୍ଢି ଡିଆଁ, ଚକଚକା ଭର୍ଜାରୀ, ଗୋଡ଼ି ବା ଟାକୁଆ ଘର ଖେଳ । ରଜ ଦୋଳିଗାତି ପରି ଏଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଵତ୍ତ୍ସୁତାର ଅଛି ଯେମିତି : ତିଆ ପୁଚିନାରଙ୍ଗ, ଗୋଡ଼ିଟା ସାରଙ୍ଗ..... ଇତ୍ୟାଦି ।

ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ପର୍ବ । ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଣ ଅନୁସାରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ, ଅଷ୍ଟମି, ଅମାବାସ୍ୟା, ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଓ ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ପଡ଼ୁଥିବା ପୁଜାପର୍ବତଙ୍କୁ ‘ପଞ୍ଚପର୍ବ’ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ରଜ ମିଥୁନ ବା ଆଶାଢ଼ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଦିନ ପଡ଼େ । ଏଣୁ ଏହାପର୍ବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପର୍ବ ଗୁଡ଼ିକ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଦିନ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ବେଳେ ରଜପର୍ବ ମୁଖ୍ୟତଃ ତିନିଦିନ ପାଳିତ ହୁଏ । ମିଥୁନ ସଂକ୍ରାନ୍ତିର ପୂର୍ବଦିନରେ ପହିଳ ରଜ, ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ମଧ୍ୟରଜ ଏବଂ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ବାସାକ୍ଷ ଭୁଲ୍ଲ ନହିଁ ବା ଭୁମି ଦହନ କୁହାଯାଏ । ରଜପୂର୍ବଦିନକୁ ସଜବାଜ ଦିନବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସ୍ଵଳ୍ପ ବିଶେଷରେ ଏହାକୁ ‘ପାଣିବଦ୍ଧ’ ବା ‘ପାଣିଆଶ’ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ରଜବାସି ଅର୍ଥାତ ମିଥୁନ, ମାୟ ଦିନକୁ ପଞ୍ଚମରଜ ବା ବସୁମତୀ ସ୍ଥାନ ବୁଡ଼ କୁହାଯାଏ । ଏମିତିରେ ରଜ ପାଞ୍ଚଦିନ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଧରାଯାଏ । ରଜ ତିନିଦିନ ନାରାମାନଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧକର୍ମ ଜନିତ ଶ୍ରମରୂ ନିବୃତ୍ତି ଦିଆଯାଉଥିବାରୁ ‘ସଜବାଜ’ ଦିନ ସ୍ବାଲୋକମାନେ ରଜ ତିନିଦିନ ପାଇଁ ସମସ୍ତକାମ ଯଥା ପରିବାକଟା, ବଜାକୁଟା, ପାଣିଆଶ, ବଚାବଟି, ମସଲାପ୍ରସ୍ତୁତି ରଜମୁଢ଼ି ଜତ୍ୟାଦି ଉଜାଉଜି, ଯିଠାପାଇଁ ବଜାରରି ଏବଂ କିଛି ଯିଠାପଣା ଛଣ୍ଟା ଶଣିକରି ରଖ ଦେଇଥାଆନ୍ତି ।

ପଠ୍ଟାଧାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ଜାତୀୟ ପାଦପଥରେ ଛାତ୍ରଜୀବିତ ବହୁ ଦେଖାଯାଇଥାନ୍ତି ।
ବାଳିକା, କିଶୋରୀ, ତରୁଣୀ, ଭୁଆସୁଣୀ ବା ବିବାହିତ । ନାରାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଏହା
ଆନନ୍ଦର ପର୍ବତ । ସେମାନେ ନିଜକୁ ମୁନ୍ଦାବବସ୍ଥରେ ସୁନ୍ଦରଭାବରେ ସଜାଇ, ଅଳଙ୍କାରରେ
ଉଷ୍ଣତି କବାଇ, ପାରଖେଚିକ ହଳଦାରେ ମୁହଁ ମାଖ, କଙ୍କଳରେ ଆଖୁର ଚଂଚିତ କରି, ଗୋଡ଼ରେ
ଅଳତା ଲଗାଇ ଅଥବା ଆଧୁନିକ ପ୍ରସାଧାନ ସାମଗ୍ରୀରେ ମାଝମୁଖୀ ନିଜକୁ ଲୋଭନୀୟ ଶୋଭନୀୟ,
ଆକର୍ଷଣୀୟ ଓ ଗହନୀୟ ପାଇଁ ଦେଖାଇ ହେଉଥାନ୍ତି ।

ଏହି ତିନିଦିନ ଝିଆ ବୋହୁମାନେ ବିଶେଷକରି ନିତିଦିନିଆ ଆହାର ଭାତଡ଼ାଳି ଉପରେ ନିର୍ଭର ନକରି ଯିଠାପଣା ଓ ଫଳମୂଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତି । ଯିଠାଭିତରେ ପୁରଦିଆ ରଜମଣ୍ଡା, ରଜକାକରା, ରଜଖଣ୍ଡୁରା, ରଜର ଛେନା ଓ ଲାଉପୋଡ଼, ରଜଆରିଶା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଧାନ । ଫଳରେ ଆମ, ପଣସ, ସପୁରୀ, ଲିତ୍ତ, ସପେଟା ଓ କଦଳୀ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଧାନ । ସେମିତିରେ ରଜପଣା, ରଜ ଖୁ । ବୋହୁମାନ ଆସିଥିବା ରଜାରାର ଯାହାକି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ତହିଁକୁ ଅଦା, ଯୁଆଣି, ଗୁଜୁରାତି ଓ ଲବଙ୍ଗ ଦିଆ ମୁଢ଼ୀ ଭୁଜାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଯାହାକିଛି,

ତରକାରାର ମଧ୍ୟ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କ୍ୟାରସ୍ପୁ ଥାଏ । ରଜର ବଡ଼ ସୁଆଦିଆ ମୁଖବାସ:ରଜପାନ । ଏକଥାଆମେ ଜାଣିଛେ ସେ, ଝିଅଟିଏ ପ୍ରଥମକି ଲଭୁମତୀ ହେଲେ, ସେ ତିନିଦିନ ପାଇଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ଵାମରେ ରୁହେ । ଗାଧୋଇବା ଦିନ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କୁ ଲୋଡ଼ାଯାଏ, ଭୋକିଭାତ ହୁଏ । ତାହାହିଁ ହୁଏ ରଜରେ । ଘରକୁ ଘର ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଧରି ବୁଲାବୁଲି, ଖୁଆପିଆ ଓ ପିଠାପଣା ଦେଶ ନେଶ ହୁଏ । କେହି କେହି ଦେଶରୁ ଭ୍ରମଣ ବା ଚାର୍ଥ୍ଭ୍ରମଣରେ ବି ଯାଆନ୍ତି । କେହିକେହି ଝିଆ ଜୋଇକୁ ନିମନ୍ତଣ କରିଥାନ୍ତି ବା ଜୋଇଁ ଡାକରା କରନ୍ତି । ରଜରେ ନାରୀ ଜାତିପ୍ରତି ବହୁ କଟକଣା ଅଛି । ଯେମିତି କବଳୀ ବାସୁଙ୍ଗା ଅଥବା ଗୁଆ ଖୋଲପା ଲଗାଇ ଚାଲିବା, ସଂଧା ପୂର୍ବରୁ ଖାଇବା, ଅନୁତା କୁମାରାମାନେ ରଜସ୍ବଳା ହେଲେ ପିଠା ଓ ଫଳଖାଇ ଆଗମୀ ନାରାତ୍ରର ତାଳିମା ନେବା ଜୟାଦି ବହୁକଥା ଅଛି । ସବୁଠୁ ବଳାଏ ମନୋରଞ୍ଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ । ବିଶେଷକରି ବଯସ୍କମାନେ ଏହି ତିନିଦିନ ତାସ, କ୍ୟାରମ, ପଶା ଜୟାଦିରେ ମାତିଥିବା ବେଳେ କିଶୋର ମାନେ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ବାଗୁଡ଼ି ତ’ , ସୁବକମାନେ ନାଟ, ତାମସା, ପାଲା, ସୁଆଙ୍ଗ, ଦାସକାଠିଆ ବା ଥୁଏଗର ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଆନ୍ତି । ସବୁଠୁ ବଳାଏ କୁମାରାମାନଙ୍କ ଦୋଳିଖେଳ ସଂଗକୁ ଦୋଳିଗାତ ଯାହାକି ବେଶ ଉପଭୋଗ୍ୟ । କପାଳରେ ଚନ୍ଦନ ଓ ଅଗ୍ରରୁର ଟିପାମାରି, ପାଣିରେ ପାନଜାକି, ଓଷ୍ଠରେ ଲିପଣ୍ଡିକ ଦେଇ, ନିଜକୁ ସଜେଇ, ଦୋଳିରେ ବସାଇ ଓ ଉପାଇ ଯେଇଁ

ମନମତାଣିଆ ଗାତ ଗାଆନ୍ତି, ସେଥରୁ କିଛି ଏଠାରେ ଉପଶ୍ଲାପନା କଲୁ ।

ବନସ୍ତ୍ର ଡ୍ରାକିଲା ଗଜ, ବରଷକେ ଥରେ ଆସିଛି ରଜ ଘେନି ମୁଆ ସଜବାଜ ।
ଦେ ହୋଇ ପାପର ମୋହାତ ମଣିରେ ମହା ପାପ ବିଶ୍ୱାସି ହୁଏବା ।

ରଜ ଦୋଳ କନକଟ, ମୋତାଇ ମୁଣ୍ଡରେ ସୁନା ମୁକୁଟ, ଦଶୁଥାନ୍ତ ଝରଙ୍ଗଟ
ଡେମଣ୍ଟ ଛାଡ଼ିଲା ଜାତି, ପରଷ୍ପରିନାଲୋ ଭପର ଜାଗିଲୋ, ସଥା ଖୋଜାଥାନ୍ତି ନିତି ।

ତେଣୁଟା ଛାତ୍ରଙ୍କା ଜାତ, ପୁରୁଷସନ୍ତାଳା ଜ୍ଞାନାଗ ଜୀବତଳା, ମୁଁ ତାଙ୍କୁଠାଙ୍କ ନାହିଁ ।
ବାଜିଲା ତେଲିଙ୍ଗିବାଜା ରସିକ ଯେ ଜାଣେ, ସେହର ମଧ୍ୟଲୋ ସେ ସିନା ମୋନନରଜା ।

ନିର୍ମିତ ସତ୍ୟକୁ, ଏହାର ଦର୍ଶନ, ରଜସ୍ଵଳା ନାରୀଙୁ ସ୍ଵର୍ଗ ନକରି ବନାମ ମାଟିମା'କୁ କର୍ଷଣ ନକରିବା, ରତ୍ନମତୀ ଦିବସପରେ ସ୍ଥାନ କରିବା, ହଳଦୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରକୃତିକ ପ୍ରାସାଧନ ବ୍ୟବହାର କରିବା, ଏ ସ୍ବର୍ଗିଷ୍ଠ ସ୍ଥାନ୍ୟ ପ୍ରଦାୟକ । ସେମିତି ସାପୁତ୍ରୀ ଗୋବର ଲିପା ବା ଗୋବରପାଣି ପକାଇବା ଲତ୍ୟାଦି ବିଜ୍ଞାନ ସନ୍ଧତ କାରଣ ଏହାଦ୍ୱାରା ସାପ ବର୍ଷଦିନେ ଗାତରେ ପଶେ ନାହିଁ ଯେତେବେଳ ତା' ଗାତରେ ପାଣି ପଶିଆୟ । ଗୋବରରେ ନାଇତ୍ରିକ ଏଥିତି ଆଏ ଯାହାର ବାପ୍ରାରେ ସାପ ଘରେ ପଶେ ନାହିଁ । ସେହିପରି ଚକଖଣ୍ଡି ଏକ ବିଶୋଧକ ନିବାରକ । ରଜର ଦୋଳିଗାତ, ସୁଆଙ୍ଗ, ଦାସକାଠିଆ, ପାଲା, ଓ ଥୁଏଗର ଲତ୍ୟାଦି ଆମ ପାହିତ୍ୟ, ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ବା ଲୋକ ସାହିତ୍ୟ, ଖେଳକୁଦ ଲତ୍ୟାଦି ଶାରୀରିକ ବ୍ୟାୟମ । ଫଳଭକ୍ଷଣ ପ୍ରକାରତରେ ଉପାସ ସ୍ଥାନ୍ୟପ୍ରଦାୟକ, 'ଆନମନ୍ଦରୋଷବ' ଯାମାଜିକ ଚଳଣି, ଏକତା, ଭାବ୍ୟାବ ଓ ବନ୍ଧୁତବ ନିର୍ଦଶନ । ଏଣୁ ଏମିତି ଦେଖିଲେ ରଜର ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରଭାବ ଅଛି । ରଜ ଡେଶା ଓ ଡିଆ ହିନ୍ଦୁଜାତିର ଜୀବାୟ ପର୍ବ । ଯିଏ ମୁାଢ଼େ ଥାଆନ୍ତୁ ନା' କାହିଁକି, ଏହି ରଜ ତିନିଦିନ ଯମପ୍ରେ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି ଏବଂ ସପରିକାରେ ଓ ସବାନ୍ତରେ, ଆମ୍ବାଯମାନଙ୍କ ଗର୍ଭଶରେ କଟାନ୍ତି ଏବଂ ନରନ୍ତି ମନ୍ଦିର ଏବଂ ନଥାନ୍ତି ମାତା ମନ୍ଦିର । ନଥ୍ରେ ମେ ଆଦ ମେନାନ ମଧ୍ୟର ଦାନ୍ତି ।

ଏବେ ସବୁ କୃତ୍ତିମା । ଗାଁରେ ଆଉନାହିଁ ଆମିତୋଗା; ନାହିଁ ଦୋଳି ଖେଳ ଓ ଦୋଳିରାଠ ।
ନରଜ ମଜଲିସ କଥା ଛାଡ଼ । ନାଟ ଗାଁତସୁଆଙ୍ଗ ଓ ପାଲା ଉତ୍ୟାଦି ଏବେ ଯେମିତି ମଇଲା
ପାତ୍ରରେ । ଘରେ ଘରେ ବାପସୁଆରେ, ଭାଇଭାଇରେ, ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବରେ ସଂପର୍କରେ
ଚିତ୍କତା; କୃଷି ଏବେ ଅଣଦେଖା । ଗ୍ରାମ୍ୟ ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷିତ; ଅବଶ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି
ପରିମାରା । ସତେଜଙ୍କ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଏହା ପାଲଟି ଯିବ ଆକାଶୀ କୁସୁମ ! ଥଥାପି
ସେହି ପୂରୁଣା ଗାତର ସ୍ଵର ନିନାଦି ଉଠେ ହୃଦତ୍ତାରେ: ବନପ୍ତେ ଡାକିଲା ଗଜ.... ।

ବିପିନ୍ ବିହାରୀ ମହାନ୍ତି, ଅଧିକାରୀ, ବିକାଶ ନଗର,
ପରିବହନ ଏବଂ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, କାନ୍ଦିଲା ପରିଷଦ,

କରୋନା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଣାନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷା ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ...

ଲୋକନାଥ ପଣ୍ଡା

ଲୟା ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗ, ପରିବେଶର ମାଆ । ତୁଳସୀ
ପାଠ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆ କୁଣ୍ଡିପାରୁଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଓଳଶାଇ
କହିବାରେ ସଂକୋଚ କରୁଛନ୍ତି । ଆଲୋଚନା
ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେ ନିଜ ଭାଷାରେ କହୁଥିଲେ, ତାଙ୍କର
ପୁଅ ପରବେଶ ଖୁସାରେ ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପାଠ ପଡ଼ିବା
ପାଇଁ ଯାଉଛି, ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେ ବେଶ ଖୁସା । କିନ୍ତୁ
କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ୁଛି, ସେ ଜାଣିନାହାନ୍ତି ।
ପରବେଶ ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ପାଠପଢା ପାଇଁ
ଖୁସି । ରୋହିତ ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗ, ପଞ୍ଚମ ଯାଏ ପାଠ ପଡ଼ିଛି ।
ଗତ ତିନି ବାରି ବର୍ଷ ହେଲା ସ୍କୁଲ ମାତ୍ରମି । ଡଙ୍ଗର
କାମ କରୁଛି । ହଳ କରୁଛି । ଦିନରେ ତାଷ କରିବାକୁ
ଯାଉଛି । ପଞ୍ଚମ ଯାଏ ଗାଁ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଡ଼ୁଥିଲେ
ମଧ୍ୟ ମର୍ମର ପାଠ ଲାଲ ପାଥିଲା । ନନ୍ଦ ଓ ମାମ

ହିମରିପଡ଼ିରେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଚଳିଥିବା
ଗୋଷ୍ଠୀ ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରୀରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଦିନ ତରିଶିରୁ ଚାଲିଶ ଜଣ ଶିଶୁ
ଗୋଷ୍ଠୀ ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରୀରେ ଯୋଗ
ଦେଉଛନ୍ତି । ସବୁଠାରୁ ବଡ଼କଥା
ପହଞ୍ଚା ଗୋଷ୍ଠୀର ହେଲା ପ୍ରଥମରୁ
ସମ୍ପଦ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ୁଥିବା,
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରିବା ଶିଶୁ ମଧ୍ୟ ଏହି
କେନ୍ଦ୍ରୀରେ ଶିକ୍ଷାଲୀଭ ପାଇଁ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ଗତ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୨୦ରେ
ମେନେବେଳେ ସତ ଅନ୍ତିଶ୍ରୀ ନିର୍ମିତ

ପାଞ୍ଚଟାରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଏବଂ
ସନ୍ଧିଆ ସାତଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଚାଲେ । ସୋଲାର ଲାଇଟରେ
ପାଠପଡ଼ା । ହୁଏ । ଦିନରେ
ଶିଶୁମାନେ କିଏ ଆମ ଗୋଟାଇ
ଯାଇଥାକ୍ଷି ତ କିଏ ଡଙ୍ଗରରେ
ବୁଲାବୁଲି କରନ୍ତି । ଅପରାହ୍ନ
ଚାରିଟା ପରେ ଆସେ ଆସେ
ଗ୍ରେନିଂ ଦେଲେ ଏବଂ ପଢ଼େଇବା ପାଇଁ ସାମଗ୍ରୀ
ଦେଲେ । ଆମେ ଗୋଷ୍ଠୀ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପଢ଼େଇବା ପାଇଁ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲୁ । ଆମ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପଢ଼େଇଲୁ । ଯେଉଁ
ପିଲାମାନେ ପଞ୍ଚମ ପଢ଼ୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଚେଷ୍ଟା
କରୁଛୁ ନିକଟରୁ ହାଇପ୍ରୋଲିରେ ଜୟନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ।
ଯଦି କରୋନା ସମୟରେ ଆମ ଏଠାରେ ପାଠପଡ଼ା
ହୋଇନଥାନ୍ତା, ତେବେ ଅନେକ ଶିଶୁ ଅଧାରୁ ପାଠକାର୍ତ୍ତି
ଦେଇଥାଆନ୍ତେ ବୋଲି ମତ ଦେଉଥିଲେ ।

ଆସନ୍ତି । ସବୁଠାରୁ ବଡ଼କଥା ହେଲା
ଲଦିଙ୍କ ପାଖକୁ ତ୍ରପ ଆଉଟ
ଶିଶୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇବା
ଦେଖାଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ଲଦି ନିଜର
ସଂଗୀତ, ନାଚ, ଖୁସିରେ ଶିଖିବା
ମାତ୍ର ଭାଷା କୁଳରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ରୁଛୁଛନ୍ତି । ଆବଶ୍ୟକ ବେଳେ ନିଜେ
ପ୍ରାୟ ୩୦ରୁ ଅଧିକ ଶିଶୁ ଗ୍ରାମର ବାହାରେ ରହି
ପଢ଼ୁଛନ୍ତି । ଗ୍ରାମର ସମସ୍ତେ କୁଇ ସଂପ୍ରଦାୟର ଏବଂ
ଚାଷବାସରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଜୀବକା ଅର୍ଜନ କରନ୍ତି ।
ଗ୍ରାମର ଗ୍ରେଟି ପରିବାର ବସବାସ କରନ୍ତି । ପିଲାଙ୍କ
ପାଠ୍ୟଭାବ ସହିତ କିପରି ସଫାସୁତ୍ତରା ରହିବେ, କେବିକ
ଉପାୟରେ ଗାନ୍ଧ କରିବେ ସେଥିପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତି ।
ଲଦି ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗି ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚର ଯାଇ ଗାନ୍ଧ କରନ୍ତି ।

ଏବଂ ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀଣୀରେ ନିମନ୍ତେ

ମାତୃଭାଷା କୁଳରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଉପାୟରେ ଚାଷ କରିବେ ସେଥିପ୍ରତି ଗୁରୁଡ଼ ଦିଆନ୍ତି ।
ରୁହୁଣ୍ଡି । ଆବଶ୍ୟକ ବେଳେ ନିଜେ ଲଦି ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗି ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଉଛାର ପାଇଁ ଚାଷ କରନ୍ତି ।

ଧ୍ୟମରେ ଉଛନ୍ତି ।

ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗି

୧୪ ବର୍ଷ ହେବ । ପାଞ୍ଚ ଯାଏ ପାଠ ପଡ଼ିଛି । ଗାଁ ସ୍କୁଲରେ ପଞ୍ଚମ ଯାଏ ପାଠ ପଡ଼ିଥିଲା, ଏହାପରେ ଆଉ କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାଡ଼ିନି । ସେ ପୁଣି ଛଅମାସ ହେଲା ଗୋଷ୍ଠୀ ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରିକ ଆସିଛି । ଦିନରେ ମା

ସେମାନଙ୍କର ପାଠପଢ଼ିବାର ଅନେକ ସମସ୍ୟା ଥିଲା ।	କରିବା,
ଏହିଭିତ୍ତି ସମୟରେ ପ୍ରଥମ ଥର କରୋନାର	ଚାଷ
ସ୍ଥିତି ଆପ୍ତେ ଆପ୍ତେ କମିବା ପରେ ଗ୍ରାମବାସୀ	ଲୋକଙ୍କ
ଅଗ୍ରାମୀ, କାଶୀପରକ ଯାଇ ନିଜ ଗ୍ରାମରେ	ପାଠ ହୁଏ

ଦାନା ଶସ୍ତ୍ର ପାଇଁ ଅପରାହ୍ନରେ ଦୁଇଟା ପରେ ଫେରିବା ପରେ ନିଜେ କିଛି ଖାଇ, ବିଶ୍ଵାମ ନେଇ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଶିଶ୍ଚିକ୍ ପାଠପଢା

ଏହିତ ଘର କାମ କରୁଛି । ସ୍ଵପ୍ନ ରହିଛି ବଡ଼ ହେଲେ
ଉଳ ଚାଷକାଷ କରିବ । ଗୋଷ୍ଠୀ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସୁଛି
ପାଠ ଦୁଲଥ୍ୟର ପଡ଼ିବା ପାଇଁ ଏବଂ
ପାଠକୁ ନଭୁଲିବା ପାଇଁ । ସେହିତିଳି
ନାମ ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗି । ପଞ୍ଚମ ଯାଏ ପାଠ ପଡ଼ିଛି
। ଏହାପରେ ସେ ଆଉ କୌଣସି
ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବା ଭାଗ୍ୟରେ ଯୁଟିନି !
କରୋନାର ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯିବା ବନ୍ଦ କରିଛି । ଡଙ୍ଗରକୁ
ଯାଉଛି । କୁକେଟ ଖେଳୁଛି । ଛେଳି,
ମଙ୍ଗିଷ୍ଠ ଚରତୁଛି । ହଳ ମଧ୍ୟ କରୁଛି ।
ଘରେ ଗୋଷ୍ଠେ ମଧ୍ୟ କରୁଛି । ନାମର
ବାପା ନାହାନ୍ତି । ବଡ଼ଭାଇ ଦାଦନ
ଖଟିବାକୁ ବାହାରକୁ ଯାଇଛି । ସେ
କେନ୍ଦ୍ରି ଯାଇଛି ଲାଗିନି । ତାଙ୍କ ମରେ

A group photograph of approximately 30-40 children of various ages, mostly boys, standing in two rows in front of a white concrete structure. The children are dressed in casual clothing like t-shirts, shorts, and dresses. Some are holding small books or papers. Above them, a large white sign is mounted on the wall of the building, containing text in Odia script.

ଗ୍ରାମରେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରଳୁ ଆସିବା
କରୁଛନ୍ତି । ଏଥୁଥିତ ସଫାସୁତୁରା
ରହିବା, ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା
ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ
ବୁଝୁଛନ୍ତି । କଥା ଉଠୁଛି,
କରୋନା ପରବର୍ତ୍ତୀ
ସମୟରେ ଗତ ଦୁଇବର୍ଷ
ମଧ୍ୟରେ କେତେ ମାତ୍ରରେ
ଶିଶୁ ବିଦ୍ୟାଲୟ

ବିଶ୍ୱ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗନ୍ତି । ଲଦି ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗି ନିୟମିତ
ଭାବରେ ଗତ ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଗ୍ରଗାମୀ
କାଶାପୁରଠାରେ ଅନେକ ଥର ସୁଜ୍ଞକାଳାନ ଶିକ୍ଷକ
ତାଳିମ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ଯାହାକି ତାଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନେକ ସହାୟତା କରିଛି । ବିଭିନ୍ନ
ବୟସର ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ, ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରତି ଅନୁସାରେ
ଶିକ୍ଷାଦାନ କରନ୍ତି । ଶିକ୍ଷାଦାନ ବେଳେ ଗାତ, ଗପ,
ଅନୁଭୂତି ସହିତ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି
ଏବଂ ନିଜ ଭାଷାରେ ବୁଝୁଛି ।

ମାଣ୍ଡିଆ, ଖେତ୍ର ଜନ୍ମା, କୋଶଳା, ଛୁତୁଙ୍ଗା, କଟିଙ୍ଗ, ଧାନ ଆଦି ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ଏ ସବୁ ଖାଇବାପାଇଁ ହେଉଛି । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସୁଛି, ଚାଟଶାଳା ବହି ପଢୁଛି । ଗାତ ଗାଉଛି । ନାଚ କରୁଛି । ଜଂରାଜୀ ମଧ୍ୟ କିଛି କିଛି ପଢୁଛି ।

ମାଲତି ସାରକା, କରୋନା ସମୟରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟରେ ଛାଡ଼ିଦେଇଛି । ତା' ମା କହିଲେ, ତୁ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ, କିଏ ଘର କାମ କରିବ । ଡଙ୍ଗାର ଯାଉଛି । ସକାଳେ ସେ କୋଡ଼ିକରେ ଖୋସୁଛି । ରଞ୍ଜା ଲଗାଉଛି, ହଳ କରୁଛ । ଗାଇ ଚରେଇ ଯାଉଛି । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସୁଛି । ଗାୟା ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗି, କୃଷ୍ଣ ମାଣ୍ଡାଙ୍ଗି ଏହିଭଳି କିଛି ଥାରୁ ପାଠ ଛାଇଥିବା ଶିକ୍ଷୁ ମଧ୍ୟ ନିୟମିତ ଭାବରେ ହିମରପଡ଼ିରେ ଗାଲିଥିବା ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରକୁ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଆସୁଛନ୍ତି ଓ ପାଠ ପଢ଼ିବା ଓ ଶିଖିବା ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଉଛନ୍ତି ।

ଗାଁର ନାମ ହିମରପଡ଼ି, କୁମ୍ଭକୋଟା ଗ୍ରାମ ପଂଚାଯତ, ବ୍ଲକ୍: ରାଯଗଡ଼ା ବ୍ଲକ୍, ଜିଲ୍ଲା ରାଯଗଡ଼ା ।

ଗ୍ରାମରେ ଜେବିକ ପ୍ରଶାଳାରେ ଚାଷ ପାଇଁ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଯେଉଁମନ୍ଦିର
ତାଲିମ ଏବଂ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ
ଗ୍ରାମବାସୀ ମାଣ୍ଡିଆଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଚାଷ କରିବା ସହିତ
ଅନେକ ଜେବିକ ପ୍ରଶାଳାରେ ଚାଷ ଆପଣେଇଥିଲେ
। ଅଗ୍ରଗାମୀ ତରଫରୁ ଏହାକୁ ସ୍ଵାକୃତି ମିଳିବା ପରେ
ଗ୍ରାମବାସୀ ଗ୍ରାମର ପାତୁଆ ଯୁବକ ଲଦି ମାଣ୍ଡାଜିଙ୍କୁ
ଗୁରୁ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କହିଲେ । ଲଦି
ଜଣେ ଗ୍ରାମର ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ । ଲଦି ମାଣ୍ଡାଜି ଗାଁରେ
ପାଠପଢା ଆରମ୍ଭ କରିବା ସହିତ ନିଯମିତ ଭାବରେ
କାଶାପୁରଠାରେ ସ୍ଥି ଅବଧୁ ଭାଲିମ ନେଲେ, ଶିକ୍ଷଣ
ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଲେ ଏବଂ କେହୁକୁ ପ୍ରଥମ କରି ଆସୁଥିବା
ଶିଶୁମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଲେ ।
ପ୍ରଥମିକ ସମୟରେ ଅଗ୍ରଗାମୀ ତରଫରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା
ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅଭିଭାବକମାନେ ସେମାନଙ୍କ
ପିଲାଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଦିକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଖାତା,
ପେନସିଲ୍, ପେନ ଆଦି ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ କିଣିଲେ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଲଦି ମାଣ୍ଡାଜିଙ୍କ ପାଠପଢା ସନ୍ଧ୍ୟା

ପଞ୍ଚମ ପାଠ ପଡ଼ୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର
ପ୍ରସ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀ କିମ୍ବା ଅତି ବେଶାରେ
ଆଗାର ରହିଛି । ଫଳରେ ସେହିଭଳି
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମ ଲେଖାଇବା ପାଇଁ
ଥିବା ବେଳେ ଏହି ଧରଣର ଶିଶୁଙ୍କ
ପାଠକା ପୃତି ଭୟ ରହୁଛି, ମାନସିକ
ଛାତ୍ରଙ୍କ ଏବଂ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଆଉ
ଆଭନାହାନ୍ତି, ଏହିଭଳି ଅନେକ ଶିଶୁ
ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ ନିମନ୍ତେ
ଗାଁ ସ୍କୁଲର ସଥାପତ୍ତିଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା
କେବେରେ ଗୋଷା ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ହେବା ପରେ
ପାଇଁ ଅନେକଙ୍କ ଲାଭ ହୋଇଛି । ଗାଁ
ବାପାଙ୍କୁ ଦୁଃଖ ଗୋଷା ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରକୁ
ପଠାଇଛୁ । କରୋନା ମାଡ଼ିୟିବା ପରେ
ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଆମର
ଲା । ଆମେ ଗାଁର କିଛି ଲୋକ କାଶପୁର
କାଁରେ ପାଠ ପଡ଼େଇବା ପାଇଁ ଏବଂ

ପ୍ରାଚୀ ଚିନ କାଳରୁ
ଓଡ଼ିଶାର କଳା, ସାହିତ୍ୟ,
ସଂସ୍କୃତି, ବୀରତ୍ତ,
ଆହୁଦୀକତା ଓ ଆଧୁନିକ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତବର୍ଷରେ
ନିଜର ସ୍ଵତତ୍ତ୍ଵ ସ୍ଥାନ
ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛି । ଏହି
ସ୍ଵତତ୍ତ୍ଵତା ମଧ୍ୟରେ ପର୍ବତ-
ପରାଣିଗୁଡ଼ିକର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ
ଓ ମନ୍ଦିର ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟି । ମର୍ମରାଶିର ଲାଭ ଦେବେ

ଆମ ଗଣପ
ରହିଛି । ଏଣୁ କର୍ଦ୍ଦଳୀତ ଜାବନକୁ ହାଲକା ଓ ଉଲ୍ଲିଖିତ
କରିବା ପାଇଁ ବୋଧହୃଦୟ କୃଷ୍ଣପ୍ରଧାନ ଓଡ଼ିଶାରେ ବିବିଧ
ପରସର୍ବାଣିର ସୁଷ୍ଠି । ତଥାଥୁ ରଜ ପର୍ବ ଅନ୍ୟତମ ।
ଓଡ଼ିଶାର ଗଣପର୍ବ ରୂପେ ରଜପର୍ବ ସର୍ବତ୍ର ପାଳିତ
ହୁଁ । ସାଧାରଣତଃ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସରେ ରଜ ପର୍ବ
ପଢ଼ିଥାଏ । କେବେ କେବେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଓ ଆଶାକ୍ରତ
ମର୍ମିଶ୍ଵରେ ତିବ ଉପର ଆଶ୍ରିତ ଘୋରଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାର ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କାରିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦର୍ଶାନ ପାଇଲେ ଏହାର ବୈଭବକୁ କଷଣିମା କରିବା ଅସମ୍ଭବ । ପର୍ବପର୍ବାଣି ଉତ୍ତରେ ଏକ ଜାତିର ଜାତୀୟ ଜୀବନ ପ୍ରତିବିନିଷ୍ଠ । ତେଣୁ ଅଭିଞ୍ଚ, ଚିତ୍ରାଶାଳ, ସମାଜ ହିତୋଷା ମହାମାନବମାନେ ଅଟେତରେ ସ୍ଥାପନ ସମାଜର ସ୍ଵପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ ବୋଧନୁଏ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ ଅମେକ ପର୍ବପର୍ବାଣି । କଥାରେ ଅଛି- ‘ବାର ମାସରେ ତେର ପର୍ବ’, ଅର୍ଥାତ୍ ବେଳ କାଳ ତୁଳନାରେ ବହୁ ପକ୍ଷ ଉଡ଼ିଶାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ମାନବ ଜୀବନ ସହିତ ପର୍ବପର୍ବାଣିର ଘନିଷ୍ଠ ସମୟ

ଯେବେ ଶତରୂପ ରଜ ଉଷ୍ଣକାଳୀ ମୁଖ୍ୟ ହେଉଥିଲା ଏବଂ
ତିନିଦିନ ଧରି ଲୋକେ ରଜ ଉଷ୍ଣକାଳ ପାଳନ କରିଛି ।
ପୃଥମ ଦିନକୁ ପହିଲି ରଜ, ଦିତୀୟ ଦିନ ରଜ ସଂକ୍ରାନ୍ତି
ଓ ତୃତୀୟ ଦିନ ଶେଷ ରଜ ବା ଭୂମି ଦହନ ନାମରେ
ପରିଚିତ । ଶେଷ ରଜର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦିନ ବସୁମତୀ
ସ୍ଥାନ ଓ ଠାକୁରାଣୀ ନୃତ୍ୟ, ପହିଲି ରଜର ପୂର୍ବ ଦିନ
ସଜାବାଜ ଦିନ, ସେହିଦିନଠାରୁ ରଜ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଅମୃତ ଉପସାହ ଓ ଉଦ୍ଧିପନା
ରହିଥାଏ । ଏଣୁ ରଜ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟପେଯ ଆଦି ଯାବତାଏ
ଜିନିଷ ପୂର୍ବ ଦିନରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ଖାଇବା,
ପିଇବା, ମୌଜ ମଜଳିସ ରଜର ମୁଖ୍ୟ କଥା । କଥାରେ

A woman with dark hair, wearing a black sari with a gold border and a teal blouse, stands smiling. She is positioned next to a large, vibrant floral garland made of orange marigolds and yellow gerbera daisies. The background is filled with more floral decorations and other people, suggesting a festive or ceremonial event.

A group of Indian women in traditional attire are standing outdoors, smiling and holding garlands. The woman on the left is wearing a yellow dress with intricate embroidery. The woman in the center is wearing a red sari with a gold border. The woman on the right is wearing a black top and pink pants. They are all holding garlands of flowers.

ଅଧିକ ଥାଣେଦତ କରାଯାଏ ଏହିଦନ
ବହୁ ସାରସ୍ଵତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମର
ଆୟୋଜନ ହୋଇଥାଏ । ଗୀଗହଳିରେ
ଈଅବୋହିମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ
ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ବୁଲିଯାଆନ୍ତି । କେହି
କେହି ବିଭିନ୍ନ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ
ପରିଭ୍ରମଣରେ ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ରଜପର୍ବରେ ଭୂମିକୁ ସର୍ଗ ନ
କରିବା ପାଇଁ ପାଦରେ ଗୁଆ ଖୋଲିପା
ଓ କଦଳି ପର୍ବତକାରେ ଯୋଡା ତିଆରି
କରି ପରିଧାନ କରନ୍ତି । ଆଜିକାଳି
ଯୋଡା ଓ ଚପଲର ବ୍ୟବହାର
କଲେଣି । ରଜପର୍ବରେ ମସିଶା ଉପରେ

ପରାୟାଙ୍ଗାଧ୍ୟାୟା । ତୃତୀୟ ତାଙ୍କୁ କଷଣ କରା ବାଜ
ବପନ କଲେ ପୃଥିବୀ ଶାସ୍ତ୍ର ଉପାଦନ କରେ । ତେଣୁ
ରଜପର୍ବ କୁଷକମାନଙ୍କର ଏକ ପର୍ବ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଵରୂପ ଦେଇଥାଏ । ରଜ ଉତ୍ତିଶ୍ୱରେ ଏକ ପ୍ରଧାନ
ଗଣପର୍ବ । ଏହା କେବଳ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦର ପର୍ବ
ନୁହେଁ । ସହୁଦୟତା ଓ ଭାବୁଦ୍ଵାରା କଷଣ ପର୍ବ । କାହ୍ୟ
ଆମ୍ବର ଅପେକ୍ଷା ରଜପର୍ବର ଅନ୍ତର୍ନୀତିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବା ଉଚିତ । ମୌତିକ
ମୂଳ୍ୟବୋଧ, ସାମ୍ବୁତିକ ସତେନତା, ବନ୍ଧୁତ ଓ
କୃଷିର ବିକାଶ ରଜ ପର୍ବର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

-ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ରାଉଡ଼

ପାରାଦ୍ୟୀପଗଡ଼, କୁକଣ୍ଠ, ଜଗତ୍ସିଂହପୁର,
ମୋ-୯୩୩୭୭୭୯୪୪୪୪

ମୋ ଓଡ଼ିଶା

ମହୀଧରପଡ଼ା ରାଷ୍ଟ୍ର ଦୟାନନ୍ଦ ଆଦର୍ଶ ଗୁରୁକୁଳର ବାର୍ଷିକ ଉସ୍ତବ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧାରୁ ବସନ୍ତ !
ପ୍ଲନିଙ୍ଗର (ପିଏନ)-କଟକ ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ ବନ୍ଦନର ବିଜ୍ଞାପନ ଥିବା ମହାଧରପଡ଼ା-ବୋବିଦୟୁତ ଭାବ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ଦିତୀୟ ଦିବସରେ ଗୁରୁକୁଳର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଦଥା ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକବାବୀ ପଣ୍ଡତ ବାରେତ୍ତୁ ଦୁଃଖର ପଣ୍ଡତ ଉପାଳ ପୋରେହିତ୍ୟରେ ଆୟୋଜିତ ଉସ୍ତବରେ ଜାନ୍ମିନିଯତ ପିନ୍ଧିତ ବାପ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି, ବୈଦିକ ବିଦାନ ସ୍ଥାନ ଆହୁନନ ସରସ୍ତୀ ମୁଖ୍ୟଭାବା, ସ୍ଥାମୀ ମୁଭାନନ ସରସ୍ତୀ, ଆଚାର୍ୟ ଦୁଃଖଦେବ ଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରମୁଖ ସମ୍ମାନ ଅବିଧି ଭାବେ ଯୋଗଦେବ ଗୁରୁକୁଳ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପରିବେଶ ସୁର୍ବି କରି ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ର ଗଠନ ଓ ସ୍ଥାନମ୍ଭ ହେବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ଅଭିଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସରାପ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ୪୧ କୁଣ୍ଡାୟ ଯନ୍ତ୍ର କେବଳ ମନ୍ତ୍ର ଉତ୍ତମ କରି କାର୍ଯ୍ୟକୁଳ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଦୁଃଖ ଭାବ, ପ୍ରବାନ ଭାବ, ଅଭ୍ୟ ଭାବ, ସୁନ୍ଦର ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ଦୀପକ ଭାବ ପ୍ରମୁଖ ସହାୟକ କରିଥିଲେ । ପରେ ଅଶ୍ୟାମ ମହିଳାନଙ୍କୁ ଦୂଦନ ବନ୍ଦ ପ୍ରବାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଶେଷରେ ଆଚାର୍ୟ ଧର୍ମବାଜ ଧର୍ମବାଦ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ ।

ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ଉଦୟାପିତ

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଜ୍ୟୋତିଷ ପୂର୍ଣ୍ଣମ୍ଭେ ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର୍ବାନ୍ତରେ ଉଦୟାପିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ନେଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଗଣ୍ଡିଆୟ କରିଥାଏ ପାଇଁ ପାଦଦେଶରେ ଆନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନ୍ଦୂଷନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୋଭା କରିଥିଲେ ।

ଶୋଭା(ପିଏନ)- ବେଶ୍‌ବ୍ରାତା କୁଳ ଅଭିର୍ତ୍ତ କଂଶାକାତ ସରସ୍ତୀ ଶିଶୁ ମହିର ପରିବେଶରେ ବାତଦିନ ଧରି ବିଳିଥାପା ବ୍ୟକ୍ତିଶିକ୍ଷଣ ଶିବିର ବିବାର ପୂର

